

Nussbächer
szekerek állandó raktára
Ferdinand 31

... felüdt,
... bört puhit
... megfehériti
- Borax
a valódi.

... ipari
... gépeket

... zín elektro-
... ókát, gép-
... óz-, víz- és
... csöveket és
... t (fiting),
... á műszaki
... cikketek a
... és legjobb
... állítja 1544

A. R. T.
... ures
Telefon 3-36

... vány
... vessző
... apható
Medgyes
... kért! Kappel hird.

Mai számunk ára az Uj Kelet Hetilapjával együtt 6 lej

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK	
Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 csk
Egy szám	— 1-50 csk

Csaj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 13. szám Igazgató: SZÉKELY BÉLA 5684. Sebath 12 * 1924 január 18 Péntek

A népszövetség harcot indít a numerusz klauzusz ellen

Poincaré sikeres akciója Lengyelországban. Anglia és Amerika vállalták az üldözött zsidóság képviselőit a nemzetek tanácsában

(Bukarest, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megemlékezett róla az Uj Kelet, a népszövetségi ligák egyik legutóbbi ülésén több állam parlamenti küldöttsége javaslatot tett az iránt, hogy a ligák együttes küzdelmet vegyenek fel a különböző országokban megindult antiszemita- és numerusz klauzusz mozgalmak ellen. A javaslatot tanulmányozás végett a kisebb égi bizottságnak adták át, de konkrét hatáskör már rögtön mutatkozott. Poincaré francia miniszterelnök ugyanis főként a javaslat hatása miatt levelet intézett a lengyel kormányhoz, amelyben nyomatékosan figyelmezteti Lengyelországot arra, hogy a numerusz klauzusznak akár nyílt, akár burkolt formában való bevezetése feltétlenül maga után vonja a népszövetség intervencióját, minthogy az ilyen jogfosztások a békeokmányok határozott megsértését jelentik.

Ezzel egyidejűleg magához a népszövetség tanácsához is számos petíció és beadvány érkezett az egyes közép- és kelet-európai országokban észlelhető zsidóellenes megnyilatkozásokról, melyeket nem egy helyen hivatalos körök is támogattak. Az intervencióknak nyilván megvolt a kellő hatása, mert a népszövetség két bizottságot küldött ki a kérdés helyszíni megvizsgálására. A bizottságok jelentése alapján — mint az „Adeverul“ párisi tudósítója jelenti — a népszövetség tanácsa legközelebbi ülésén hivatalosan fog foglalkozni az Európa egyes államaiban megindult numerusz klauzusz-mozgalommal. A népszövetséggen kívül Anglia és az Egyesült-Államok is akcióit indítanak a numerusz klauzusz ellen és nagyon valószínű, hogy a népszövetség tanácsában is ez a két állam fogja vállalni a javaslatlétel szerepét. A népszövetség tanácsa ugyan is csak olyan javaslatokat tárgyalhat, melyeket a népszövetség valamelyik tagja, tehát egy állam kormánya nyújt be. Ezért nem került ez az ügy eddig a népszövetség napirendjére. Ugylátszik, úgy Amerika, mint Anglia végre elérkezettnek látták az időt arra, hogy utját állják ennek az európaiatlan és antidemokratikus mozgalommal.

Az „Adeverul“ végül megjegyzi, hogy a numerusz klauzusz elleni akcióban Poincaré tette az első lépést és az ő érdeme, hogy Lengyelországban az utóbbi időben csakugyan megszűnt az egyetemeken folyt numerusz klauzusz-mozgalom.

szövetség két bizottságot küldött ki a kérdés helyszíni megvizsgálására. A bizottságok jelentése alapján — mint az „Adeverul“ párisi tudósítója jelenti — a népszövetség tanácsa legközelebbi ülésén hivatalosan fog foglalkozni az Európa egyes államaiban megindult numerusz klauzusz-mozgalommal. A népszövetséggen kívül Anglia és az Egyesült-Államok is akcióit indítanak a numerusz klauzusz ellen és nagyon valószínű, hogy a népszövetség tanácsában is ez a két állam fogja vállalni a javaslatlétel szerepét. A népszövetség tanácsa ugyan is csak olyan javaslatokat tárgyalhat, melyeket a népszövetség valamelyik tagja, tehát egy állam kormánya nyújt be. Ezért nem került ez az ügy eddig a népszövetség napirendjére. Ugylátszik, úgy Amerika, mint Anglia végre elérkezettnek látták az időt arra, hogy utját állják ennek az európaiatlan és antidemokratikus mozgalommal.

Az „Adeverul“ végül megjegyzi, hogy a numerusz klauzusz elleni akcióban Poincaré tette az első lépést és az ő érdeme, hogy Lengyelországban az utóbbi időben csakugyan megszűnt az egyetemeken folyt numerusz klauzusz-mozgalom.

Lloyd George támogatja Macdonaldot

Baldwin koalíciót szeretne. Az angol alsóházban támadják Franciaország pfalzi politikáját. Kicsérölik a népszövetség angol delegátusait. Hatvanezer vasutas áll sztrájkra készen

(London, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alsóház ülésén Macdonald kijelentette, hogy a jövő kormányának feladatnia kell a jelenlegi kormány politikáját a szeparatista mozgalomra vonatkozólag. Lloyd George a kérdésre az európai béke veszélyeztetését látja. Baldwin elismerte, hogy az angol kormány igen komolyan látja a pfalzi helyzetet és megbízottai megkezdtek a helyszíni vizsgálatot. Grey lord rámutat ennek a mozgalomnak igen kínos jelenségeire. Anglia szoros együttműködést kíván Franciaországgal, de a franciák pfalzi politikája lehetetlenné teszi ezt. Ha a szeparatista mozgalom sikerre vezetne,

Európa egy új Elzász-Lotharingiát kap, amely megmérgezné a jövő politikáját. Curzon szólalt fel ezután. Szerinte Pfalz egész lakossága ellene van a mozgalomnak és csak fenyegetésekkel erőszakolták ki a csatlakozásokat.

Ezután Macdonald előterjesztette bizalmatlansági javaslatát, amelyet Lloyd George is támogatott. Baldwin miniszterelnök replikájában kifejtette, hogy a parlament három pártja közül egynek sincsen abszolút többsége és egyik sem kormányozhat egyedül. Ezért közös alapot kell találni. Az alsóház ezután

a felirati választ egyhangulag megszavazta.

Páris, jan. 17. Londoni jelentés alapján a „Petit Journal“ azt írja, hogy a munkáspárt bizalmatlansági indítványát a jövő kedden fogják tárgyalni. Ugyancsak ez a lap tudni véli, hogy Benes cseh külügyminiszter nemcsak a magyar kölcsöntügy népszövetségi tárgyalására utazott Londonba, hanem azért is, hogy

a francia-csehszlovák szövetségről Macdonaldal tárgyaljon.

Ezzel kapcsolatban politikai körökben arról beszélnek, hogy Macdonaldnak az a szándéka, ha kormányra jut, Anglia jelenlegi népszövetségi delegátusait: Robert Cecil és Woodot kicseréli. A népszövetség új angol képviselői Tom Shaw és Buxton lennének.

Más jelentés szerint az angol alsóház már hétfőn dönt a szocialisták bizalmatlansági indítványáról. A munkáspárti kormány programjáról a „Standard“ azt jelenti, hogy

követelni fogja a vasutak államosítását, a mezőgazdasági munkabérek maximum-minimum alapján való megállapítását és a lakbérmaximalizálás megszüntetését.

Az alsóház ülésén Macdonald külügyi államtitkár feltűnő stikeltő nyilatkozatot tett a kormány külpolitikájának kritikája során. Hivatkozott lord Greyre, aki vérbeli diplomata léteére soha sem nyilatkozott elítélően Anglia jelenlegi külpolitikájáról, míg kevésbé beavatótakk általánosan a legelősebb kritikát gyakorolják. Neil nyíltan felvetette a kérdést, hogy a munkáspártiak, vagy a liberálisok szakitottak-e volna Franciaországgal, ha kormányon lettek volna. Lloyd George jól ismeri Poincarét és tudja, ha Macdonald nagy garral fog fellépni Párisban, eredmény nélkül kell majd visszatérnie.

London, január 17. Az angol szakszervezeti kongresszus főtanácsa beleavatkozott a vasutasok bérkonfliktusba és elhatározta, hogy bizottságot delegál, mely a vasútzagotokkal, valamint a mozdonyvezetők és fűtők szövetségének képviselőivel tárgyaljon. Ezzel a beavatkozással a szakszervezeti főtanács ki akarja küszöbölni a tárgyalások megszakítását, vagy legalábbis elodáztatni a sztrájk kitörését. Ennek időpontját még titokban tartják, a „Daily Herald“ azonban mégis megtudta, hogy vasárnap éjjel hatvanezer mozdonyvezető és fűtő lép sztrájkba, ha a helyzet időközben meg nem változik. A liberális sajtó megállapítja, hogy a vasutasok magatartása lehetővé teszi a munkáspárt kormányrajutását, mert általános sztrájk küszöbén szó sem lehet kabinetválságról.

(London, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alsóház ülésén Macdonald kijelentette, hogy a jövő kormányának feladatnia kell a jelenlegi kormány politikáját a szeparatista mozgalomra vonatkozólag. Lloyd George a kérdésre az európai béke veszélyeztetését látja. Baldwin elismerte, hogy az angol kormány igen komolyan látja a pfalzi helyzetet és megbízottai megkezdtek a helyszíni vizsgálatot. Grey lord rámutat ennek a mozgalomnak igen kínos jelenségeire. Anglia szoros együttműködést kíván Franciaországgal, de a franciák pfalzi politikája lehetetlenné teszi ezt. Ha a szeparatista mozgalom sikerre vezetne,

Európa egy új Elzász-Lotharingiát kap, amely megmérgezné a jövő politikáját. Curzon szólalt fel ezután. Szerinte Pfalz egész lakossága ellene van a mozgalomnak és csak fenyegetésekkel erőszakolták ki a csatlakozásokat.

Ezután Macdonald előterjesztette bizalmatlansági javaslatát, amelyet Lloyd George is támogatott. Baldwin miniszterelnök replikájában kifejtette, hogy a parlament három pártja közül egynek sincsen abszolút többsége és egyik sem kormányozhat egyedül. Ezért közös alapot kell találni. Az alsóház ezután

a felirati választ egyhangulag megszavazta.

Páris, jan. 17. Londoni jelentés alapján a „Petit Journal“ azt írja, hogy a munkáspárt bizalmatlansági indítványát a jövő kedden fogják tárgyalni. Ugyancsak ez a lap tudni véli, hogy Benes cseh külügyminiszter nemcsak a magyar kölcsöntügy népszövetségi tárgyalására utazott Londonba, hanem azért is, hogy

a francia-csehszlovák szövetségről Macdonaldal tárgyaljon.

Ezzel kapcsolatban politikai körökben arról beszélnek, hogy Macdonaldnak az a szándéka, ha kormányra jut, Anglia jelenlegi népszövetségi delegátusait: Robert Cecil és Woodot kicseréli. A népszövetség új angol képviselői Tom Shaw és Buxton lennének.

Más jelentés szerint az angol alsóház már hétfőn dönt a szocialisták bizalmatlansági indítványáról. A munkáspárti kormány programjáról a „Standard“ azt jelenti, hogy

követelni fogja a vasutak államosítását, a mezőgazdasági munkabérek maximum-minimum alapján való megállapítását és a lakbérmaximalizálás megszüntetését.

Az alsóház ülésén Macdonald külügyi államtitkár feltűnő stikeltő nyilatkozatot tett a kormány külpolitikájának kritikája során. Hivatkozott lord Greyre, aki vérbeli diplomata léteére soha sem nyilatkozott elítélően Anglia jelenlegi külpolitikájáról, míg kevésbé beavatótakk általánosan a legelősebb kritikát gyakorolják. Neil nyíltan felvetette a kérdést, hogy a munkáspártiak, vagy a liberálisok szakitottak-e volna Franciaországgal, ha kormányon lettek volna. Lloyd George jól ismeri Poincarét és tudja, ha Macdonald nagy garral fog fellépni Párisban, eredmény nélkül kell majd visszatérnie.

London, január 17. Az angol szakszervezeti kongresszus főtanácsa beleavatkozott a vasutasok bérkonfliktusba és elhatározta, hogy bizottságot delegál, mely a vasútzagotokkal, valamint a mozdonyvezetők és fűtők szövetségének képviselőivel tárgyaljon. Ezzel a beavatkozással a szakszervezeti főtanács ki akarja küszöbölni a tárgyalások megszakítását, vagy legalábbis elodáztatni a sztrájk kitörését. Ennek időpontját még titokban tartják, a „Daily Herald“ azonban mégis megtudta, hogy vasárnap éjjel hatvanezer mozdonyvezető és fűtő lép sztrájkba, ha a helyzet időközben meg nem változik. A liberális sajtó megállapítja, hogy a vasutasok magatartása lehetővé teszi a munkáspárt kormányrajutását, mert általános sztrájk küszöbén szó sem lehet kabinetválságról.

Huszonnegyedikén hirdetik ki az ítéletet az Ulain-pörben

(Budapest, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Ulain-per tárgyalásának során Meszner ügyész tegnap mondotta el vádbeszédét. Beszédében lázadás büntetetté való szövetkezéssel vádolta meg Ulaint. Az ügyész kétségtelennek látja, hogy a vádlottak letárgyalták a kérdéses szerződést. Bizonyos, hogy fegyveres segítséggel akarták tervüket megvalósítani és bizonyos az, hogy Ulain tárgyalni akart Hitlerrel és Ludendorffal. Maga ez bizonyítható szándék és a létrejött szerződés olyan tény, amely az országra komoly veszedelemeket jelent. Vádlottak — mondotta Meszner, az ügyész — cselekményükkel kétségtelenül kereszternt akarták az ország hivatalos diplomáciájának munkáját. Akkor akartak ilyen szövetséget létrehozni, mikor a külföldön a magyar kölesön ügyében a legizgalmasabb tárgyalások folytak. Hazaszeret, amely veszélyt hoz az országra és végromlásba döntheti, nem hazaszeret, hanem büncselekmény, amely súlyos büntetést érdemel. Olyan ítéletet kér, amely pontot tegyen az olyan törekvésekkel szemben, amelyeket vádlottak a törvény tilalma ellenére elkövettek. Kéri a bíróságot, mondja ki ítéletét erre az esetre, hogy példát statuáljanak mindörökre.

Az ügyész vádbeszéde után Rezler Kornél dr., Ulain védőügyvédje tartotta meg beszédét. Beszédének első részében az agent provokátorokkal foglalkozott, akiknek szereplése az utóbbi időben valóságos divattá vált. Lázadásról, vagy szövetkezésről — mondotta — beszélni sem lehet, mivel csak három emberről van szó, akik a szerződéstervezetet aláírták. Hitlerék nem is tárgyaltak és nem is írtak alá semmiféle szerződést. Min hogy semmiféle büncselekmény nem forog fenn, védenének felmentését kérte.

Hellebrandt János ügyvéd, Bobula Titusz védője vádbeszédében azt hangoztatta, hogy bár védené amerikai állampolgár, hazaszerető magyar, aki két ízben is huszonöt-huszonöt millió dollár kölcsönt akart az országnak szerezni, a kormány azonban ajánlatát nem fogadta el. Beszédében azt bizonyította, hogy semmiféle büncselekmény nem forog fenn és ezért felmentő ítéletet kért.

Szemere Béla védője, Zimmermann Lajos dr. előadta, hogy a Szemere elnöklété alatt működő kör mindig az állam és a kormányzat érdekeit tartotta szem előtt. Az ÉME hazafias tevékenységet fejtett ki. A kommunizmus ellen a leghatásosabban dolgozott a kez-léblől kialakult nemzeti munkavédelmi osztály megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a kormánynak. Minthogy Szemere hazaszeretetről számtalan tanúságot tett, felmentését kérte.

A mai tárgyalás során Ulain védőbeszédében ártatlanságát hangoztatta és sorra igyekezett cáfolni a vádak. Foglalkozik valamennyi vallomással és kijelenti, hogy Dörmel betegesen hazudoz és így állításainak a bíróság nem adhat hitelt. Az állam-szerződést gyerekes kísérlétek tartja. Beszédének végén újra hangoztatta ártatlanságát és felmentést kért.

Bobula Titusz és Szemere Béla az elnök kérdésére kijelentették, hogy nem kívánnak nyilatkozni. A védőbeszéd után a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette határozatát, amely szerint a bíróság huszonnegyedikén hirdeti ki az ítéletét.

Amerika nem ad kölcsönt Németországnak

Washington, január 17. Jól informált körök szerint a Németország számára költsébe helyezett kölcsönt Franciaország és Belgium kívánságára elhalasztották mindaddig, amíg a szakértői bizottság befejezi munkálatait.

Elkészült az olasz-jugoszláv katonai szerződés

Titkos szövetség Franciaország ellen? Teljesen új orientáció várható az európai helyzetben. Anglia örül Olaszország és Jugoszlávia kibékülésének. Jugoszláviát kárpótolják Fiuméért

(Belgrád, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este minisztertanács volt, melyen Nincsićs jugoszláv külügyminiszter arról számolt be, hogy mit végzett a kisanant konferenciájának tartama alatt. Referátuma főleg az Olaszországhoz való közeledésről szólott kimerítően. A jugoszláv-olasz megértés problémája főbb alapelveiben már megoldást nyert és már csak kisebb részletkérdések vannak hátra, mint például a fiumei kikötő használata Jugoszlávia részéről. Ettől és más kisebb jelentőségű problémától eltekintve

a politikai szerződés már létrejött.

A megállapodás szerint Jugoszlávia megkapja Lastovo szigetét és az Archipelagus egész szigetcsoportját. Azonkívül Triglav vidékén határkiigazítást. A fiumei szabadállam körül levő horvát falvakat is Jugoszlávia kapja meg, azonkívül Olaszország kötelezi magát, hogy a fascista betörésekből származott minden kárt megtéríti.

A minisztertanács után Nincsićs kijelentette a jugoszláv újságíróknak, hogy minden eddigi híresztelés az olasz-jugoszláv politikai szerződésről csak kombináció volt. Ez a szerződés, melyből az SHS királyságnak csak haszna lehet, teljesen szabadkezet biztosít Jugoszláviának, mely

mindig Franciaország oldalán lesz,

ha nyíltan állást kell majd foglalnia.

Jugoszlávia és Olaszország között azonban nemcsak gazdasági szerződés jött létre, hanem katonai szövetség is készül. A belgrádi kormányhoz közelálló "Vreme" szerint január tizedikén a két állam megbízottai katonai konvenciót is kötöttek. Az erre vonatkozó szerződésnek hét pontja van. A szerződés bevezetésében mindkét állam békekészségét fejezi ki s a béke fenntartására szövetséget kötnek. Külön klauzula szól a kölcsönös fegyveres segítségről arra az esetre, ha a szerződő felek valamelyikét megtámadják.

A katonai szerződést három évre kötötték meg.

de lejártá után három évre meghosszabbítható. Ugy ezt, mint a gazdasági szerződést Pasics jelzett római látogatásakor fogja Mussolini olasz miniszterelnök aláírni. Lehet, hogy a két megállapodást Jugoszlávia római követe, Antonievic

fogja aláírni, de Mussolini és Pasics találkozása így is meglesz, hogy nyilvánosan manifestálják az újonnan megkötött barátságot a két állam között.

Róma, január 17. Az olasz lapok tulzotaknak mondják a belgrádi sajtó híreit és azt állítják, hogy a fiumei egyezményt még nem is írták alá, hanem Belgrádban csak megtalálták azt a bázist, melyen a jugoszláv-olasz szövetség felépülhet. A belgrádi konvenció eszerint csak hat szakaszból áll, melyeknek két alapfoglatuk van. 1. Kölcsönös semlegesség, ha valamelyik államot egy harmadik hatalom megtámadja. 2. A két állam kölcsönösen garantálja a fennálló helyzetet, a mai határokat és a fiumei kérdés szabályozását. Az olasz közvélemény tiltakozik az ellen, hogy ezt a megállapodást szövetségi szerződésnek minősítsék és hivatalos körökben is

kétoldalú védelmi szerződésnek mondják

a belgrádi konvenciót, mely már csak azért sem lehet katonai szerződés, mert egyik államot sem kötelezi, hogy külső támadás esetén fegyveres segítséget nyújtson a másiknak.

Ezzel szemben Belgrádból azt jelentik, hogy a jugoszláv-olasz gazdasági megállapodásnak van egy ötödik pontja is, melyet eddig még nem publikáltak. Ez a pont a két állam principiális hajlandóságát fejezi ki abban az irányban, hogy politikai szerződést kössenek. Abból tehát, hogy az olasz sajtó mégis cáfolja a katonai szövetséget, arra lehet következtetni, hogy

Olaszország és Jugoszlávia között titkos szerződés jött létre.

A belgrádi "Tribuna" szerint egyáltalán nem titok, hogy az olasz-jugoszláv közeledést Mussolini már hónapok óta előkészíti. Bordero tábornoknak belgrádi olasz követé való kinevezése indította meg ezt az akciót s ez adja meg a létrejött megállapodások katonai jellegét is. Nincsićs jugoszláv külügyminiszter és az olasz sajtó csak Franciaország felé igyekszik csökkenteni a belgrádi konvenció jelentőségét. Erre alapos okuk van, mert Anglia helyesli az olasz-jugoszláv szövetséget, amiben más európai államok is Franciaország hegemónikus törekvéseinek ellensúlyozását látják, másfelől pedig ellenőrző szerepe lesz a kisananttal szemben. Angol

politikai körökben azt hiszik, hogy az olasz-jugoszláv szövetség új helyzetet fog teremteni Európában.

Ez a szövetség azt jelenti, hogy Románia és Jugoszlávia jövő külpolitikája az Angliával való közeledést inaurálja, mert így akarják a kisanant megzavart egyensúlyát helyreállítani. A tekintélyes "Manchester Guardian" szerint a jugoszláv-olasz szerződés nemzetközi jelentősége messze túl nő az Adriai-tenger medencéjén s elér a Rajnavidékéig. Kétségtelen, írja a lap, hogy Olaszországot most ugyanazok a szempontok vezetik, mint a spanyol szövetség megkötésekor. Mussolini ugyanis már régen belátta, hogy Franciaország izolálni akarja Olaszországot, mely komoly ellenfelet jelent Poincaré német politikájának. Angliát az olasz-jugoszláv szövetség főleg azért érdekli, mert abból olyan helyzet állhat elő, melyben Olaszország és szomszédai képesek lesznek Poincaré hegemónikus törekvéseit meghátrálni.

Még két főtisztviselőt függesztettek fel az ébredők plakátja miatt. Budapestről jelentik: Az Ébredők Magyarok Egyesületének plakátja ügyében néhány nappal ezelőtt Zilahi Kiss Jenőt, most Horváth Géza nemzeti muziumi igazgatót és Darányi Ferenc kereskedelemügyi miniszteri tanácsost függesztették fel állásától és azonnal megindították ellenük a fegyelmi eljárást.

Amikor a rendőrsízt hivatalos aktákkal fizeti a csehet. Néhány nappal ezelőtt a kolozsvári rendőrség egyik tisztviselője T. J. a Biaziniófeumba mulatott. T. J. eltelejtkezett arról hogy nincs pénz nála, az italokat gyors egymásutánba rendelte és az üres üvegek lassacskán szép egyenes sorokban sorakoztak fel az asztalán. Már éjfélre járt az idő, mikor fizetésre került a sor, de a szegény rendőrsíztnek semmi pénze nem volt. Kétségbeesetten kutatott a zseibeiben, ha pénz nem is, de legalább valami értéktárgyat találjon, amit a pénzéhes fizetőpincérnek átadhasson. Ez a reménye is tábste ment, mert szemmi néven nevezendő értéktárgyat nem talált magánál. Végső kétségbeesésében, egyéb választás híján, az éppen nála levő hivatalos aktákat adta át a fizetőpincérnek. A fizetőpincér elfogadható zálognak tartotta az aktákat és ezzel az ügy egyelőre befejeződött. A különös zálog tudomására jutott Bogdán inspektornak, aki azonnali vizsgálatot rendelt el a könyvelő tisztviselő ellen. A vizsgálat vezetésével Telegutin rendőrigazgatót bízták meg, aki a mai nap folyamán lefolytatta a vizsgálatot és az ügyre vonatkozó aktákat felterjesztette a belügyminisztériumhoz.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Meir Aaron Goldschmidt

E szavak után bűnök látszott előtte a további kételkedés.

Mikor eltávozott, bizakodva mondotta magában:

— Hát csak hadd legyenek mindannyian és együttesen ellenem: ő mégis szeret és hű hozzám.

Tizenkettedik fejezet

A nagykereskedőnek elmondták a számtanácsosékkal való esetet. Mosolygott rajta és hallgatott. De ez időtől fogva Fangelné asszony gyakran mélyen elgondolkodott és egyszer Thóra azon kapta rajta, hogy egymagában ült és sirt. Szorongó sejtéssel közeledett anyjához és gyöngéden kérdezte tőle, hogy miért sir. De Fangelné megölelte lányát, megcsókolta és azt mondta:

— Nem te vagy az oka édes fiam!

Mikor Jákob eljött, úgy fogadta őt, mint valami vendéget, akivel szemben kötelező az udvariasság, de világosan észrevehető volt, hogy sokszor csak magára erőszakolta az udvariasságot. Mily csak kevésbé feszélyezte magát: amint meglátta Jákobot, kiment a szobából és bevágta maga után az ajtót. A néni gunyos megjegyzésekkel és célzásokkal fogadta őt és ha aztán Jákob könyörögve nézett Fangelnéra, mintha emlékeztetni akarná arra a védelemre, melyben régebben részesítette, lesütötte szemét, vagy hirtelen a másik szobában akadt dolga.

Igy tehát egymásra maradt a veszélyes ellenséggel szemben — és fegyvertelenül. Mert nem volt bátorsága, hogy megfeleljen neki, félt, hogy erőszakos szakítást idézhet elő, ami a család általános elkedvetlenedése mellett az eljegyzés felbontására vezethetett volna.

A régebben olyan vidám ház most esőn-

des lett és sötét, de senkire sem volt ez annyira ijesztő, mint órá. Tavasz napon, ha a lágy napsugár és az égbolt kéksége szinte új életet sarjastott lelkében, ha mikor vágyakozón és siető léptekkel ment menyasszonyához, — csak annyi kellett, hogy messziről meglássa a házat és máris úgy érezte magát, hogy a nap megszünt ragyogni — és bizonytalan, félénk pillantással lépett be.

Nem is annyira az a barátságatlanság aggasztotta, mellyel fogadni szokták, — ehhez lassan már hozzászokott. Sokkal inkább Thóra miatt gyöttrődött, mert sejtette, hogy a szerelem napsugárrel virág. Zivatart is meg tud ugyan állni és az éghabóra után kétszeres szépségben emeli égnek fejét. De hogyha árnyékban kell élnie, napsugár és harmat nélkül, akkor lecsüggeszti fejét és fonyadozik.

Ilyen körülmények között mindannyiuk részére megkönnyebbülésként hatott, mikor a nagykereskedő egyik napon kijelentette, hogy a család falura megy. Fangelné asszony ugyan azt vetette ellene, hogy egy kissé még korai volna, — a többi családok közül még egy se kezdte meg a nyaralást, — de a nagykereskedő ragaszkodott kívánságához — és így kiköltöztek.

Ezzel a változással legalább annyi előny járt, hogy most ritkábban látták egymást. De Jákobnak gyakran keserű nyugtalansággal kellett rá gondolni, hogy Thóra most annál inkább ki van téve néne befolyásának. Mikor legmélyebben belémerült munkájába, könyveibe, olyankor is rá tudott csapni a nyugtalanság és akkor aztán félelemmel telten sietett ki, mintha valami lecsapni készülő nagy szerencsétlenség lebegne feje fölött. De olyankor meg — amikor már künn volt — a barátságatlan légkör csakhamar újra visszazúzte a városba.

Jéwy és Jákob még mindig gyakran ta-

lálkoztak, de mindketten kerültk, hogy arról az ügyről beszélgessenek. Léwy nagyjából ki tudta találni Jákob arcából is, hogy miképpen áll a dolog és minthogy segíteni úgy se tudott volna, kínos volt neki, hogy Jákob magánügyeibe avatkozzon, ő maga viszont félt a saját szerencsétlenségét érinteni, borzadt tőle, hogy a mélységre tekintsen.

Egyik szép napon, ugy július vége táján, Léwy elkísérte Jákobot a faluhoz vezető úton. Egykedvűen ment Jákob mellett és az emberest figyelte, akik a úton sétáltak, a kocsiakat, a lovaglókat és azokat, akik egy kocsisal alkudoztak a favardíjon. Végre is Jákobhoz fordult és azt mondta:

— Maga egy kissé unalmas máma, de — ez attól van, hogy mindig a jövőn évdök. Mennyire más, igazán nagyszerű fickó volt maga régebben! Akkor még volt remény rá, hogy jó orvost lehet magából faragni... Most, — no né csak!

Egy zsidó familia beszállott volt az egyik négy ülés-sorú társaskocsiba, minthogy azonban csak két sort tudtak elfoglalni, türelmesen ültek és vártak, amíg több utas jelentkezik és közben azzal töltötték az időt, hogy házi ügyeikről beszélgettek. Olykor-olykor az apa szerető kiáltással szólott rá egyik-másik gyerekre, hogy ki ne essen a kocsiból, vagy aggódó "hóhá"val a lónak, ha fejét a levegőbe nyújtotta.

Rájuk célzott Léwy és nevetve mondta: — Kedvem volna itt megállni. Ha a kocsis bakra száll, a derékpa egészen biztosan rákezd a birchat ha-derech-re.¹⁾

Jákob, akinek gondolatai a zsidó család megpillantásakor egészen más irányba terelődtek sóhajtvá mondotta:

— Mától nyolc napra lesz a nagybátyám legnagyobb leányának esküvője.

¹⁾ A hosszú utra indulók imája.

(Félt. köv.)

Hogyan tö

azonosság

Milyen igazol

nem adják ki

keket a váll

gyógyyszerés

(Kolozs

tőjtől.) Ma

tényképes sz

adását, de a

zatlan afelől,

lező jelentkez

és minden m

Az Uj Kelet

a rendőrséget

főnökétől, M

Uj Kelet mur

— Ezt

tórium rendel

(s az utlevele

azonossági bí

akárki a más

Ezért vezet

melyek kiadá

nunk, mert r

— Nyo

sére, mégse

hirdetménybe

képes igazolv

percig tart

nek tudjuk k

dőnek, hogy

három nappal

akik elmarad

ból most ne

git, a jelenté

formán a m

tudjuk elv

ezzer lakosa

igazolványuk

mert bele ké

nepeket is, a

— Ed

tuk meg a s

legfeljebb cs

kezöt, mert

Nem kapja

hoz magával

mert a hirt

könyvecske

eddig akik

megkapták.

kerülésére re

közi nyilván

nan idejön,

alapján iron

kiállított k

nálam is tel

— Ko

kijelentette

kell magukk

irt adatokat

lozsváron sz

mutassanak

szerezni, mer

tokat hozzan

már legalább

gedély teljes

a régi szer

Azok a külf

idő óta Kol

Piața

14. szám

Saját r

gyeri

szó

emteni Európában.

ti, hogy Románia és politikája az Angliával... mert így akarják... gyensúlyát helyreállítani... "The Guardian" szerződés nemzetközi... az Adriai-tenger med... idéig. Kétségtelen, zágot most ugyanazok... mint a spanyol szövete... lini ugyanis már régen... ország izolálni akarja... mely ellenfelet jelent... Angliát az olasz... azért érdekli, mert... elő, melyben Olasz... esek lesznek Poincaré... meghívatani.

viselőt függesztették... miatt. Budapesti... gyarok Egyesületének... nappal ezelőtt Zilah... Géza nemzeti mű... yi Ferenc kereskede... nácóst függesztették... megindították ellenk

rtiszt hivatalos ak... éhány nappal ezelőtt a... tisztviselője T. J. a... J. J. szívelejtkezett arról... talokat gyors egymás... üvegek lassacskán szép... k fel az asztalán. Már... fizetésre került a sor... nek semmi pénze nem... ott a zsebeiben, ha... valami értékétárgyat ta... zetőpincének átadhas... tbe ment, mert semmi... t nem talált magánál... yb választás híján, az... taktakat adta át a fi... cőr elfogadható zálog... zzel az ügy egyekre... zálog tudomására jutott... zonnali vizsgálatot ren... selő ellen. A vizsgálat... rigazgatót bízták meg,... folytatta a vizsgálatot... tákat telterjesztette a

kerülték, hogy arról... Léwy nagyjából ki... l is, hogy miképpen... egíteni úgy se tudott... hogy Jákob magán... ga viszont félt a saját... borzadt tőle, hogy a

gy julius vége táján... falához vezető uton... mellett és az embe... n sétáltak, a kocsi... t. akik egy kocsi... Végre is Jákobhoz

malmas mána, de... lig a jövőn évődik... egyszerű fiókó volt... ég volt remény rá, ... ből faragni... Most,

szállott volt az egyik... a, minthogy azonban... alni, türelmesen ál... utas jelentkezik és... dőt, hogy házi ügye... lykor az apa szerető... sik gyerekekre, hogy... gy aggódó „hóhá”... regöbe nyújtotta.

és nevetve mondta:... megállni. Ha a ko... a egészen biztosan... re.)... latalai a zsidó család... és irányba terelőd... t lesz a nagybátyám... vője.

imája.

Hogyan történik az arcképes személyazonossági igazolványok megszerzése

Milyen igazoló okmányokra van szükség? Kollektíve nem adják ki az új személyazonossági könyvecskéket a vállalatok alkalmazottainak. Orvosok és gyógyszerészek a tisztviselői hivatal útján is jelentkezhetnek

(Kolozsvár, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma egy hete kezdtek meg Kolozsváron a fényképes személyazonossági bizonyítványok kiadását, de a közönség jórésze még mindig tájékozatlan afelől, hogy mire szolgál ez az újabb kötelező jelentkezés, milyen okiratokat kell előmutatni és minden más részletkérdés is ismeretlen előtte. Az Uj Kelet hiteles és pontos felvilágosítást kért a rendőrségen működő központi bejelentőhivatal főnökétől, Mihnea Pál rendőrkapitánytól, aki az Uj Kelet munkatársának a következőket mondotta:

— Ezt az újabb jelentkezést a belügyminisztérium rendelte el. Kiderült ugyanis, hogy a régi (s az utlevelekhez ezután is szükséges) személyazonossági bizonyítványok nem váltak be, mert akárhí a más certifikátjával is igazolhatta magát. Ezért vezették be az arcképes igazolványokat, melyek kiadását azért kellett többször elhalasztanunk, mert nem voltak még készen a blanketták.

Utólag is lehet jelentkezni

— Nyolc munkaerő áll a közönség rendelkezésére, mégse vagyunk képesek naponta elintézni a hirdetésnyben megnevezett utcákat. Egy-egy arcképes igazolvány kiállítása ugyanis legalább tíz percig tart s így naponta csak kétszáz jelentkezőnek tudjuk kiadni. Még az sem bizonyult elegendőnek, hogy minden utca régi jelentkezési idejét három nappal előbbre vittem. Így is sokan vannak, akik elmaradnak. Azoknak, akiknek bármilyen okból most nem tudtuk kiállítani a személyazonosságit, a jelentkezés befejezése után kiadjuk. Ilyenformán a munkát valószínűleg csak decemberben tudjuk elvégezni. Kolozsvárnak körülbelül hetvenezer lakosa van s ha naponta kétszázszor megkapják igazolványukat, a munka legalább egy évig eltart, mert bele kell számítani a vasárnapokat és az ünnepeket is, amikor a hivatal nem dolgozik.

Kiket utasítanak el?

— Eddig még egyetlen esetben sem tagadtuk meg a személyazonossági igazolvány kiadását, legfeljebb csak azért küldtünk el egy-egy jelentkezőt, mert nem hozta magával igazoló okmányait. Nem kapja ki az igazolványt az sem, aki nem hoz magával egy darab egylejes okmánybélyeget, mert a hirdetésnyben említett tizenkét lej csak a könyvecské ára és kiállítási díja. Sokan voltak eddig akik ezt sem tizették ki, bár az igazolványt megkapták. Hasonló eseteknek a jövőben való elkerülésére rendeltem el, hogy mindenkinek a szemközti nyilvántartó osztálynál kell jelentkezni, ahonnan idejön, befizeti a díjat s az eről kapott nyugta alapján írón csak alá a nyilvántartó osztály által kiállított könyvecskéket. Az igazoló okiratokat nálam is fel kell mutatni.

Az igazoló okmányok

— Kolozsvári születésűeknek, mint többször kijelentettem már, születési anyakönyvi kivonatot kell magukkal hozniuk, hogy az első bejelentőívbe írt adatokat ellenőrizhessük. Azok, akik nem Kolozsváron születtek, lehetőleg illetégségi bizonyítványt mutassanak fel, de ha ezt nem tudják most megszerzeni, mert hosszadalmas és költséges, olyan iratokat hozzanak, melyekből megállapítható, hogy már legalább 1916 óta itt laknak. Letelepdesi engedély teljesen elég az igazoláshoz s ha ez sincs, a régi személyazonossági bulletint is elfogadjuk. Azok a külföldi állampolgárok, akik már hosszabb idő óta Kolozsváron laknak és hasznos foglalkozást

tíznek, az utlevelük alapján kapják meg a személyazonossági könyvecskét, a szakmunkások azonban csak ugynevezett certifikátot kapnak. Sok olyan ember lakik Kolozsváron, aki lemondott a régi állampolgárságáról, de a végleges román állampolgárságot, melyre optált, még nem kapták meg. Ezek a kerületi közigazgatási kapitányságtól hozzanak bizonylatot arról, hogy mióta vannak itt és hogy kérték a román állampolgárságot.

Alapos ellenőrzés

— Csoportosan az igazolványokat nem adjuk ki. Az egyes vállalatoknál levő alkalmazottaknak külön kell jelentkezniük azon a napon, melyen a velük egy utcában lakó polgárok is jelentkeznek. A kollektív jelentkezés nemcsak felesleges munkatöbbletet jelentene számunkra, de megakadályozza az alapos ellenőrzést is, holott éppen ez a hivatal feladata és célja. Ugyanezért nem decentralizáljuk a jelentkezést a kerületi rendőrségeknél, mint ahogy a 1921. évi jelentkezéskor történt. Csak az orvosokkal és gyógyszerészekkel tehetünk kivételt, akik megfelelő okmányaik beszozlátatása ellenében a tisztviselői hivataltól kapják meg személyazonossági bizonyítványukat.

Mihne kapitány felvilágosításai alapján most már széteszlik az a bizonytalanság, mely a közönség körében észlelhető volt az arcképes igazolványok megszerzése tekintetében. A bejelentőhivatal ezuton is kéri egyébként a város lakosságát, hogy a pótljelentkezési lehetőség ellenére mindenki igyekezzék a rendes időben megszerezni a fényképes személyazonossági bizonyítványát, nehogy annakidején ismét olyan torlódások legyenek, amelyek arra fogják kényszeríteni a hivatalt, hogy szigorubb formában hajtsa végre a belügyminiszteri rendeletet.

Fegyveres puccsot terveztek a lengyel fascisták

Megtalálták az összeesküvők irattárát és névsorát. Szeptycky gróf félmilliárdtal támogatta a monarchista szervezkedést

(Varsó, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közvársaságellenes összeesküvés miatt letartóztatott lengyel fascista vezérek ügyéről a kormány hivatalos kommunikét adott ki. Eszerint az elfogott Penkoslawsky mérnök, Galinsky tábornok, Mihalowsky kapitány, Gorouynsky légionista-vezér lakásán házkutatást tartottak, melynek során rengeteg kompromittáló iratot foglaltak le. Az iratokból kitűnik, hogy a lengyel fascisták puccsot terveztek. Az államcsinynek az lett volna a célja, hogy megszüntesse az ország köztársasági államformáját és előkészítse királysággá alakulását. Az átmeneti idő

a puccsisták gépfegyvereket állítottak volna fel.

A terv keresztülvételét több ezred parancsnokára bízták. Előkerültek azok a bizonyítékok is, melyekből kiderült, hogy az államcsinyben más tekintélyes személyiségek is bele vannak keverve, így többek között Szeptycki gróf, volt hadügyminiszter, Glombinsky, a nemzeti demokraták vezére, Orazewsky páter, aki szintén vezetőtagja a nemzeti demokrata pártnak. Szeptycki grófra vonatkozólag a lefoglalt okmányok között találtak egy iratot, melyből kitűnik, hogy félmilliárdot adományozott a fascista szervezetnek.

diktátorául Penkoslawsky mérnököt szemelték ki.

A házkutatásokkal kapcsolatban az „Illustration” Kuryer Godzienny” azt írja, hogy az egyik puccsvezér lakásán megtalálták a „Pogotowie Patriotu Polskich” szervezet vezérkarának teljes irattárát, valamint térképeket, melyeken katonai természetű feljegyzések voltak. A rendőrség megtalálta a névsorát azoknak a személyiségeknek, akik magas tisztségeket kaptak volna a puccs sikere esetén. Találtak egy tervrajzot Varsóról s azon meg voltak jelölve azok az utcák és városrészek, ahol

A temesvári iparkamara székháza.

Temesvárról jelenti tudósítónk: A temesvári iparkamara ezelőtt három hónappal elhatározta, hogy diszes székházat épít. E célra hatalmas összegeket gyűjtöttek össze, a terveket pedig felterjesztették a belügyminisztériumba jóváhagyás végett. A belügyminiszter az építkezést jóváhagyta és intézkedett a pályázat kiírásáról. Az építkezési költséget körülbelül huszmillió lejre rugnak.

Lord Curzon Benessel tárgyal a magyar kölcsönről

A népszövetség albizottságának három feladata. Ki lesz Magyarország pénzügyi diktátora? Anglia kontra Franciaország. Apponyi inkább lemond a kölcsönről

(Budapest, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Havas ügynökség jelentése szerint az angol sajtónak azok a közleményei, amelyek a magyar kölcsön törlesztési határidejének ügyében Franciaország és Anglia között felmerült ellentétekről számolnak be, nem felelnek meg a valóságnak. Az említett cikkek téves beállításban ismertették a kérdést. A kölcsön ügyében lord Curzon tegnap délután fogadta Benest.

Anglia nem akarja megengedni, hogy Franciaország és a kisanant közvetett uton — nemzetközi kölcsön útján — jusson jóvátételi fizetésekhez. A magyar kölcsönt kizárólag szanálási célokra kell fordítani.

A „Pesti Napló” londoni jelentése szerint a népkövetség albizottsága tanácskozási feladata van.

Az első feladat azoknak a politikai biztosítékoknak a megszervezése, amelyek a kisanant a magyar szanálási tervhez való hozzájárulás fejében követel. Második feladat megvitatni magyar részről a jegyzőkönyv szövege ellen támasztott aggodalmakat.

London, január 17. A „Daily Mail” értesülése szerint nem kell attól tartani, hogy a népszövetség albizottsága pozitív eredmény nélkül fogja befejezni tárgyalásait, de ugylátszik, hogy a tárgyalások hosszabb időt fognak igénybe venni, mint ahogy eredetileg tervezték. A magyar miniszterelnöknek tegnap alkalma volt rámutatni arra, hogy ő is szembeszáll azzal az erős állásponttal, amely Magyarországtól súlyos áldozatokat követel és így

A harmadik feladat a Magyarország részére kijelölendő a pénzügyi diktátor személyében való megállapodás. Hir szerint a bizottság elsősorban a belga gazdasági politikusok között keres megfelelő jelöltet.

az újjáépítési munkát illuzóriussá teheti. Angol lapok szerint még az olyan óvatos politikusok mint Apponyi, komolyan mérlegelik a kérdést: nem lenne-e érdemesebb Magyarországnak inkább lemondani a kölcsönről, mintsem hogy elviselhetetlen áldozatokat vállaljon. Angol részről ezt az áldozatot nagy megértéssel fogadják.

A tárgyalások során igyekezni fognak a szanálási tervet kellő részletességgel, végleges alakban kidolgozni, hogy

Seipel kancellár a diszpenzációs házasságkötés ellen.

Bécsből jelentik: A szociáldemokrata párt parlamenti tagjai a házasságkötés reformjáról javaslatot terjesztettek a nemzetgyűlés elé. A javaslattal kapcsolatban Seipel birodalmi kancellár egy küldöttség előtt kijelentette, hogy elvi ellensége a diszpenzációs házasságkötéseknek, amely a társadalmi erkölcsök meglazulására vezet. Szerinte a diszpenzáció azokra is veszélyt jelent, akik diszpenzációs házasságot kötöttek, amint azt már több bírósi ítélet is beigazolta. Seipel a küldöttség előtt azt is leszögezte, hogy mindaddig amíg ő vezeti a belügyminisztérium ügyeit, a diszpenzációs házasságkötések ellen minden felelősséget helyt fog adni.

a jegyzőkönyveket még a londoni értekezlet befejezése előtt aláírassák.

Ennek a célnak az elérése a jóvátételi bizottság ama határozatától függ, amely megállapítja a Magyarország részéről teljesítendő jóvátételi fizetések összegét. Ha azonban Franciaország megmarad követelése mellett, hogy Magyarországnak a nemzetközi kölcsönt tulságosan magas évi részletekben és tulságosan gyorsan kell törlesztenie, akkor a hivatalos angol szakértők

nem lesznek abban a helyzetben, hogy a City bankárjainak a kölcsön kibocsátását ajánlják.

Szántó és Komlós
aradi férfi-, fiu- és gyermekruha fióktelepe Cluj, (Kolozsvár)
Piața Unirei (volt Mátyás király-tér) 14. szám alatt Stief Ottó vezetésével megnyílt. Saját műhelyünkben készült férfi-, fiu- és gyermekruhák, raglánok, téli felöltők és szőrmés becekese, valamint bőrkabátok a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók.

Elhelyezkedési lehetőségek Erec Jisraelben

Irta dr. Weissburg Chaim

A legnehezebb kérdés. De azt hiszem, éppen ilyen nehéz kérdés, ha például egy brazil ember kérdezi, hogyan lehet elhelyezkedni — Erdélyben. Annak, akitől az információt kéri, a világ minden iparágában, minden üzletfajtájában járatosnak kellene lennie, hogy mindenkinek pontos és megfelelő felvilágosítást adhasson. Bizonyos általános szempontokra azonban irányadónak szolgálhat.

Ha a modern nyugateurópai államokat vesszük tekintetbe, akkor Palesztina ma még fejletlen ország. Intenzív államépítő munka tulajdonképpen csak a békekötés óta folyik s ez sem olyan mértékben, mint a zsidóság egyre katasztrófalibbá váló világhelyzete szükségessé tenné. Mi nem kaptunk mindent készen, mint a legtöbb, a háború után keletkezett vagy megnagyobbodott állam. Nekünk mindent a semmiből kell megteremtünk, mindent előről kell kezdenünk, nekünk egy kétezer éven át tervszerűen tönkretett területet kell népünk hajszolt milliói számára befogadóképesse tennünk. S mindezt kizárólag a saját erőnkkel. A zsidó nép azonban még nem ébredt tudatára helyzetének. Annak az erőnek, mely az ország gyors felépítéséhez szükséges volna, egyelőre csak egy kis része mutatkozik. Zsidó közpénzek, melyek a cionista alapok: a *Keren Kajemet* és *Keren Hajjeszod* révén kerülnek az országba s közcélokra, tehát országépítésre, évszázadok számban csupán félmillió fontot tesznek ki.

A határtalan lehetőségek hazája

Ez az összeg lejben félmillió s voltak a háború előtt államok, melyek költségvetése ennél is kisebb volt, de mindenkinek be kell látnia, hogy céljainkat és a sürgősséget tekintve, ez nekünk túlságosan kevés. De ha meggondoljuk, hogy a háború előtt még álmainkban sem tudtunk volna elképzelni ilyen összeget s a fejlődésnek az azelőttiből képest mégis csak ilyen gyors, örvedetes tempóját, akkor nyugodtan leszögezhetjük, hogy Palesztina a határtalan lehetőségek hazája. Szinte a jelen biztonságával lehet megállapítani, hogy a hazaépítés láza a zsidóság mind szélesebb és szélesebb rétegeit keríti hatalmába s így belátható időn belül föltétlenül ki fog épülni Zsidóország úgy, ahogy mi óhajtjuk.

Ha ezeket a lehetőségeket tartjuk szem előtt, akkor talán az elhelyezkedés szempontjából előnyös, hogy Palesztina ma még fejletlen. Mennél inkább fog fejlődni, annál nagyobb lesz a beözönlés, annál nagyobb a konkurencia, más szóval: annál nehezebb az elhelyezkedés. Aki már el van helyezkedve, aki vállalatának bázisát megszilárdította, — az nyugodtan nézhet a beözönlés elé. Hogy ez így van, bizonyítja az „ős“ zsidó lakosság példája. És mi ez az „ős“ zsidóság Palesztinában? Hiszen ezelőtt még negyven évvel alig 10 000 lelket számoló chalukazsidóság tengette életét kolduskönyéren a négy szent városban. (Jeruzsálem, Hebron, Safet, Tibériász.) Tény, hogy a háború előtt bevándoroltak túlnyomó többsége mind jómódu, sőt gazdag ember (fontokban!), kiknek vállalataival szemben a kis- vagy középtőkével alakuló új vállalatok bizony nehezen tudnak megállapozódni. Egészen biztosra vehető, hogy ezek a most alakuló vállalatok is kellő kitartás mellett ugyanilyen előnyös helyzetbe fognak jutni néhány év múlva a még újabbakkal szemben.

Kevés a nagyvállalkozás

Nagyvállalkozás még kevés van. Ami van, az is csak az utolsó évek eredménye. Ilyenek a silikát-gyár Tel-Avivban, a Rotschild-féle gőzmalom, Haifában, (napi termés tíz vagon), a Semen-olajgyár a cementgyár (300 000 font alaptőkével), ugyancsak Haifában, a sóművek Atlitban és még néhány. Az utóbbi időben különösen az amerikai zsidó tőke kezd mind jobban és jobban érdeklődni Palesztina iránt, tervekkel van tele a levegő s valószínű, hogy az első nagy vállalatok sikerei le fogják győzni a tőke óvatosságát. S ez valószínű megváltás volna az országra nézve. Minden gyár egy sereg új munkást, galuttól szabadulni akaró fiatal embert juttat kenyérhez s ezzel közvetve hozzájárul a *jissuv* növeléséhez. S busásan kifizetődik a vállalkozóknak is. A nyersanyag olcsó, a fogyasztóközönség pedig nagy. Hisz maga Palesztina évi egymillió font exportja mellett körülbelül hatmillió font importra szorul. Ehhez hozzá kell számítani, hogy az egész nagy Keleten, sőt még az aránylag előrehaladott Egyiptomban is alig van számbajöhető gyáripar. E közel hatszázmillióra tehető fogyasztóközönség legtöbb szükségleti cikke a messzi Európából és Amerikából jön. Így egyáltalán nem fantazmagória, hogy egy fejlett iparu Zsidóország ezeket az országokat már szerencsés földrajzi fekvésénél fogva is könnyen ki tudja szorítani a piacról.

Hogy kellő tőkével milyen vállalatokat volna tanácsos kezdeni? Mindent! Hiszen alig van még az országban valami. A kezdet kezdetén állunk. Ma nagyon népszerű gondolat Palesztinában nagy textilgyár alapítása. Jól kifizetődne egy üvegyár, illatszergyár, sörgyár stb., stb. Ami a sört illeti, Münchenből importálnak még Egyiptomba is sok és meglehetősen rossz sört s hogy némi fogalmat nyújtsak, milyen haszonnal lehet dolgozni: egy palaack sör ára 15—20 piasztér (150—200 lej)*

Mindenhez természetesen a legfontosabb: megfelelő tőke. Hogy mennyi tőke szükséges egy vállalathoz? Körülbelül annyi, mint itt. A biztonság kedvéért, mondjuk: kétszerannyi. A jövedelem azonban föltétlenül nagyobb mint itt s ami a legfontosabb: a világ legjobb, sohasem ingadozó valutájában, *egyiptomi fontban* kapja az ember. Még a tőkénél is fontosabb azonban — a szaktudás. Ezt egyáltalán nem fölösleges megemlíteni. Palesztinában a mi praktikus, a „jég hátán is megálló“ zsidóknak egy igen nagy része azt hiszi, hogy valahova a holdba került s megvan győződve róla, hogy neki föltétlenül máshoz kell kezdeni, mint amihez ért. Ez aztán sok esetben alkalmat nyújt keserű tapasztalatok gyűjtésére.

A szállodaipar jövője

És mindezek mellett legajánlatosabb volna elsőrangú, legmodernebbül berendezett és vezetett, svájci rendszerű *szállodák építése*. Szinte holt bizonyossággal állapítható meg, Palesztinának legnagyobb jövője ipara: az *idegenforgalom*. Három világvallásnak szent helye az ország! A turistavállalatok erre a tavaszra — a fő turistaszézonra — 100.000 idegent jelentettek be hivatalosan Egyiptomra s ennek igen jelentékeny százaléka a zsidó Palesztinára. Ha ehhez hozzávesszük azok tömegét, kik a turistavállalatok igénybevételével utaznak s hogy a turistaforgalom még mindig nem érte el a háború előtti mértéket, akkor tiszta kép áll előttünk. Svájc az idegenforgalomból gazdagodott meg. Ugyanezt megtehetjük mi is.

A különleges érzelmi momentumoktól eltekintve az ország kellemes éghajlata, természeti szépségeiben gazdag, tüdővész, reumatikus és egyéb betegségeknél csodálatos eredményeket értek el: minden ok megvan tehát rá, hogy az idegenforgalom odaterelődjék. A mai szállodák kicsinyek (a jeruzsálemi Allenby a legnagyobb, 100 szobával), kevés kényelmet nyújtok. Pedig az árakat nagyon jól megveszik. A jobb szállodák közül a legolcsóbban egy szoba az elengedhetetlen penzióval napi 60 piasztérbe (600 lejbe) kerül. Az Allenbyben ugyanebben a szezonban másfél font. És még ilyen árak mellett is a legnehezebben lehet megértetni a vendéglőssel, hogy ne rakjon be az ember szobájába egy teljesen idegent háló társnak. Arról természetesen álmodni sem lehet, hogy külön fürdőszobás szobát kaphassunk. Ha valaki sohasem járt Svájcban, az idegenforgalom igazi hazájában, csak a szomszéd Egyiptomban, látnia kell, hogy mit lehet még ezen a téren alkotni s hogy egy igazi szálloda milyen kincseshányává válhat Palesztinában.

Fürdő, kávéház, borbélyműhely

Ugyanígy hiányzik a modern *fürdőintézetek*. Hogy egy pesti Hungaria-stilű fürdő milyen jövedelmet biztosítana Jeruzsálemben, arról fölösleges beszélni. Egész Palesztinában — talán bizonyos szempontokból a telavivi tengerparti „*Gallé-Avivot*“ kivéve — nincs egy *nagystilű, modern, világvárosi kávéház*. Ez különösen Jeruzsálemben érezhető, ahol este nyolc után teljesen kihalt minden. Ha az ember csak az idegenforgalomra gondol, egy nagyvárosi kávéháznak minden körülmények között busásan ki kell fizetődnie. Ugyanígy — meg vagyok győződve róla —, hogy egy világvárosian berendezett, vezetett és dolgozó *borbélyműhely* sem győzné a munkát.

Sok minden egyébről lehetne még itt beszélni, amiknek a hiánya a leglaikusabb embernek is azonnal szembetűnő s amiknek a megteremtése, ha a vállalkozó kellő tőkével, európai értelemben vett szakképzettséggel, izléssel és üzleti érzéssel rendelkezik, nagyon hálás feladat volna. Ez vonatkozik a legtöbb üzletre, (különösen csemegeüzletre pl. Tel-Avivban!) s általában mindenre, amihez csak a mi zsidóink itt, Európában értenek. Aki ilyen ember és az említett feltételekkel rendelkezik, nyugodtan kimehet. Saját magának s népének is csak hasznára válhatik.

* A kolozsvári Palesztina-hivatalban számos elsőrangú palesztinai szakemberek által kidolgozott gyáralapítási tervzet van, pontos költségvetéssel nyereségkimutatással stb., melyek komoly érdeklődőknek a hivatalos órák alatt rendelkezésükre állanak.

Az intellektuális pályákon való elhelyezkedés a legnehezebb. Föltétlenül kell ismerni szóban és írásban mind a három hivatalos nyelvet: a hébert, arabot, angolt. Ügyvédnek, bírónak hivatalosan elég, ha héberül tud, de igazán boldogulásra mégis csak akkor számíthat, ha mindhárom nyelvet bírja. Mernők *egyelőre* több van a kelletnél. Orvos szintén. Orvosnak mégis ajánlható a kimenetel, ha bizonyos szakban kiváló, elsőrangú felszerelése van s rendelkezik annyi pénzzel, hogy hogy hosszabb ideig, míg a nyelveket elsajátítja és névre tesz szert, ki tudja tartani. Általában magasabb igényű családnak 25—30 fontot kell számítani havonta megélhetésre. Ebből a legnagyobb tétel a lakás. Egy 3—4 szoba, fürdőszoba s egyéb mellékhelyiségekből álló modern lakás havonta átlag 5—8 fontba kerül.

Kisiparnál szintén főleg arra kell tekintettel lenni, hogy az ország lakossága még kicsiny s így elsősorban olyan iparral boldogulunk, amilyen még eddig nincs bevezetve, vagy amelyekben a verseny még nincs kifejlődve. Nagyon ajánlatos a Palesztina-hivatal révén mindig előre megérdeklődni az illető iparágban uralkodó viszonyokat. Utolsó időben egy kisiparos szövetkezeti bank alakult, mely tagjait olcsó hitellel látja el s így a helyzet ezen a téren sokkal kedvezőbb, mint azelőtt volt.

„Kiméljenek a kalandorok“

A kivándorolni akarók legnagyobb kontingensét olyan fiatal emberek alkotják, kik alig rendelkeznek anyi tőkével, hogy az utiköltséget (kb. 6000 lej) fedezni tudják, a legnagyobb részük semmiféle szaktudással sem rendelkezik s el vannak szánva, hogy a legnehezebb fizikai munkát is vállalják, csak hogy a zsidó állam felépítésében részt vegyenek. Azok, kik tényleg rendelkeznek a szükséges lelkesedéssel, chaluco és chaluco, talán az egész zsidó történelem legfelemelőbb jelenségei, kikre mindnyájan büszkék lehetünk. De ha nincs meg ez a lelkesedés, akkor bárhova a világon ajánlatos a kivándorlás, csak Palesztinába nem. Mi itt, Erdélyben már ezelőtt négy évvel kiadtuk a jelszót: „Kiméljenek bennünet a kalandorok!“ Akkor ez frázisnak hangzott. És tényleg — hisz ezt elkerülni lehetetlen — sok kalandor lepte el az országot. Pedig ezek a kalandorok nagyon megjárják Palesztinában. Bajosan lehet ott szerencsét próbálni.

Komoly, nehéz s sokszor hősies munka a chaluc munkája s akiben nincsen meg a 100 százalékos chalucszellem, nem szereti rajongó szeretettel a zsidó ügyet, a zsidó föld minlel rögtön annyira, hogy áldozatot is tudjon érte hozni, kím és keserv lesz az élete. Szent fogalom a chalucság fogalma s megőszolja magát, aki méltatlanul veszi magára. A chaluc állandó problémája a munkanélküliség. Az igaz, akinek munkája van, egyszerűen ki tud jönni (az átlagos munkabér 30 piasztér, 20 piasztérből jól meg lehet élni) s aki kitart, — a célját eléri. De nagy idealizmus kell ehhez a kitartáshoz. Akiben nincsen meg ez az idealizmus, az ne gondoljon a Palesztinába való kivándorlásra, hanem várjon tíz vagy husz évet — ha várhat! — míg azok az idealisták oda lent esetleg számára is rendbe hozzák az országot.

Ahol szeretnek és várnak

Ez az utóbbi mondat különben áll minden kategóriára. Akiben nincsen meg a zsidó ügy és föld iránti határtalan, önfeláldozó szeretet, az ne menjen ki a mi országunkba, még akkor se, ha a kelletnél is nagyobb tőkével rendelkezik. Az országépítés munkája nehéz és azt másként mint idealizmussal, szeretettel nem lehet elvégezni. Sehol nem olyan kedvező a politikai helyzet a mi számunkra, mint Palesztinában. Az egyetlen hely ma a világon, ahol a szó legszorosabb értelmében embernek tekintenek bennünket, ahol igazán — ott-hon érezhetjük magunkat. Megbecsülhetetlen az a korlátlan szabadság, amely ott körülvesz bennünket. De mindez csak annak jelent valamit, aki értékelné tudja.

Mindennap doojunk egy lejt a Keren Kajemet-perselybe!

Róka, kelme, Szőrmefestés,
vegytisztítás legszebb kivitelben

a
KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marlon Ernő.
Főmunkatárs: Dr. Marlon Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Oromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Cigánydeputáció

Harmincan, talán többen is lehetnek ők, zenészek, Kolozsvár kedvelt cigányai, akiknek mestersége vidám órákat szerezni. Jöttek lehorgasztott orral, dülledt szemekkel, ki cigarettával a szájában, éjszakai furcsa eleganciával. Az egyikük fraik volt nyakkendő nélkül és természetesen világos nadrág vászonból, a másikon katonazubbony alacsony cilinderrrel. De ezek a habitusok a segéd-személyzetet díszítették, a primások és a jobb zenészek kifogástalanul jelentek meg, mintha miniszter elé akartak volna járulni.

Pedig csak a vendéglősök egyletébe jöttek, hogy tanácsot kérjenek nagy bajukban.

Puskás Béla és Bambó Albi vezették a deputációt.

— Azért jöttünk, — adta elő szép hegedűszóban a vezérük — hogy megtanácskozzuk, mi lesz a családunkkal.

Megható dolog, amikor kopaszfejű igricek jönnek ezzel a kérdéssel télvíz közepén.

— Mi lesz a gyerekekkel?

Mert istenáldás bőven akad a cigánysoron és ilyen válságos napokon sok gondot okoz ez az istenáldás.

Thury Elemér, a vendéglős ipartársulat főtitkára fogadta a küldöttséget. Nem tudta őket biztatni.

— Ötven százalékkal emelik az adót, ahelyett, hogy ötven százalékkal csökkentenék. Maguk tudják legjobban, hogy a kávések nem bírják. Egyszerűen lehetetlen...

Igen, igen, igen! — zengték kórusban — nem is a kávéseket okozzuk, de hogy is őket. A fináncokat és a magas kincstartást okozzuk. Miért, hogy nincs egy kis belátásuk.

Egy vékonydongájú fiú fahangján beleszól: — Ezer lélek, ezer kolozsvári egyén áll kenyér nélkül ebben a pillanatban.

Csőnd.

Mindenki átérzi az egyszerű szavak mögött az Ehség sötét gyötremeit.

Menjenek — mondja a fűtitkár — a város parlamenti képviselőjéhez és a szenátorhoz. Ők befolyásukkal talán tudnak valamit tenni a zeneadó csökkentése érdekében.

— Megyünk, feltétlenül elmegyünk!

És még a helyszínen elhatározták, hogy ha közbenjárásuk a helyi potentátoknál nem használ, akkor elmennek a miniszterhez deputációba, föl Bukarestbe.

A Nemes-bodega primása, Bárdi kijelentette, hogy memorandumot fogalmaz meg, amit a gyerekek is aláírnak, akkor majd látja e világ, hogy hány embernek a megélhetéséről van szó.

— Nincs az a halottas induló a világon, — mondotta — amelyik jobban megrikatná az embereket, mint ez a sok irás.

— Igazat adtak neki, teljesen igazat.

— Én pedig — szölt egy cimbalmos — már holnap megyek gyerekeimmel a pénzügyigazgatósághoz. Otthagynom. Tartsa el őket a tekintetes államkincstár. Amikor Ferenc Jóska meghalt és hathetes zeneszünetet rendeltek el a városban, akkor is felvittem az öregebbjé a város házára és bizony adtak is nekik enni. Legyen most is így.

Ha egészen így nem is történik, de a zenés helyiségek tulajdonosai és bérlői vállalták, hogy a zenészek kis gyermekeit élelmezik. Mindaddig, amíg apáiknak is módjukban lesz ez.

— A miniszterelnök a Bánátságban. Temesvárról jelenti tudósítónk: Brătianu Jonel miniszterelnök pénteken délután öt órakor Temesvárra érkezik. Az utazásnak nincs hivatalos jellege. A miniszterelnök Temesvárról Resicára utazik.

— Vizkereszt napján nem lesz munkaszünet. Román Vizkereszt napjára a rendőrprefektúra nem rendelt el kötelező munkaszünetet, az iparvállalatok dolgozhatnak és az üzletek bezárása sem kötelező. Vizkereszt előestéjén, pénteken es e színházi és mozielőadások és a nyilvános helyeken való zenélés tiltva van.

— A Banca Nationala igazgatója a salzburgi konferencián. Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” szerint Cipitanovici, a Banca Nationala kormányzóhelyettese, részt vesz a salzburgi tárgyalásokon, ahol különösen a moszkvai kincs ügyét fogja képviselni.

— Az egyetemi oktatás reformja. Bukarestből jelentik: Az „Indreptarea” értesülése szerint a közoktatásügyi miniszter az egyetemi oktatás reformja alkalmával egy előkészítő évet akar minden egyetemi hallgató részére kötelezővé tenni. Az év hallgatása után következnek a felvételi vizsga. Ezzel a tervvel a miniszter elakarja simítani a közte és az egyetemek között a mostani felvételi vizsga ügyében kitört konfliktust.

— Az ukrainai pogromárvák palesztinai telepítése érdekében alakult bizottság értesítést kapott Jaffából, hogy az odaküldött több mint 100.000 lej értékű háztartási és gazdasági használati tárgyak, melyek egész Erdélyből gyűltek össze, husz ládába csomagolva épségben megérkeztek rendeltetésük helyére. A bizottság ez alkalommal felülvizsgáltatta számadásait, amelyek teljes rendben találtak. Az eredményes akció befejezése alkalmából a bizottság hálás köszönetét fejezi ki a nagylelkű adakozóknak és mindazoknak, akik munkájában részt véve, a nemes zsidó célt közreműködésükkel szolgálták. A bizottság ezzel feladatát elvégezte, kimondotta feloszlását.

— Nem adventista prédikátor. Egyik nemrég megjelent cikkünkben, amely „Legyen vége a háborúnak” cím alatt jelent meg, azt írtuk tévesen Faluvégny Dénesről, az „Aranykorszak” szerkesztőjéről, hogy adventista prédikátor. Faluvégny Dénes most annak közléseére kért fel bennünket, hogy ő a Nemzetközi Bibliatanulók Egyesületének tagja és így semmiféle szektához nem tartozik.

— A román újságírók álarcos bálja. A kolozsvári román hírlapírók kedden este a Központi-szálloda emeleti helyiségében tartják meg ezidei báljukat. A bál nagysikerűnek ígérkezik.

— A brétfői rablóvezér a bíróság előtt. Cadis János, a hírhedt rablóvezér, aki sorozatos rablásokat követett el, ma délelőtt a kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa elé került. A tárgyalást reggel kilenc órakor nyitotta meg Soutzo elnök, akinek kérdéseire Cadis elmondja, hogyan lett betörő. Duszgadzad gyalui parasztesaládból származik, de apja halála után családja elszegényedett. Ő munkát keresett, hogy anyját eltarthassa. Nem talált munkát és így fogamzott meg az agyában, hogy betörő lesz. Cadis kihallgatása után a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd kihirdette határozatát, amely szerint a tárgyalás folytatását Cadis büntetésének kézrekerítéséig elnapolja.

— Az új maximális árak. Kolozsvár város tanácsa mai ülésén a következő maximális árakat állapította meg: 0-ás liszt 10—, főzöliszt 9—, kenyérliszt 5— lej nagyban. Kicsinyben a nullás 11-50, főző 10-50, kenyérliszt 6-50 lej. Fehér kenyérmek 9-50, barna kenyérmek 5-75 lej az ára. A marhahús kilója 16—18, szopósborsu 26, juhús 20, zsirszalonna 48, háj 60, zsir 70 lejk.-ként. Tehéntej 7, bivalytej 9 lej literenként. Egy darab tojás két lej. Az ármegállapító bizottság az éttermekre vonatkozólag is megállapította az árakat.

— Glück Ilonka nagybányái hangversenye. Par nappal ezelőtt tartotta meg hangversenyt Nagybányán nagy és megérdemelt sikerrel egy fiatal zsidó zongoraművész: Glück Ilonka, a kolozsvári zene konzervatórium tagja. Glück Ilonka a budapesti Zeneakadémián végzett Bartók Béla keze alatt, ahol markáns és önálló egyéniséggé küzdötte fel magát. Nagybányai koncertjét Chopin, Liszt, Beethoven és Schumann műveiből állította össze. Nagyon tehetséges és főleg intelligens művész Glück Ilonka, aki nemsokára Kolozsváron is be fog mutatkozni.

— Ecce Homo. A napokban jelent meg Diósy Antal festőművész karikatúra albuma, amelyben kétezár kolozsvári fejet gyűjtött össze. Ecce Homo, — ezt a címet adta Diósy könyvének és valóban valamennyi kép az embert mutatja meg a maga pörésében és tonátságában. Diósy néhány vonásával nemcsak külső karakterét, hanem a kikarikázott belső énjének is tükröképét adja. A rendkívül csinosan és izlésesen kiállított könyv kétezár számozott amatőr-példányban is megjelent. A könyvhöz Győri Illés István írt előszót.

* Figyelem! A bukaresti „Arce” női konferenciós nagyruház pénteken és szombaton, január 18-án és 19-én az Astoria-szálloda 50. sz. szobájában kiállítja eredeti és legújabb párisi modelljeit.

— Kolozsvár zene nélkül. A zenés kávéházak és éttermek tulajdonosai a zeneadó elleni akciójukat ma is folytatják. Az összes kávések kötelezvényt irtak alá, amely így hangzik: „Alulírottak, egyhangulag megállapítva azt, hogy az üzletünkre kirótt magas zeneadó egzisztenciánk veszélyeztetése nélkül nem tudjuk kifizetni, elhatároztuk, hogy folyó év január tizenhatodika estéjétől zenét nem tartunk mindaddig, míg az ipartestület irodája írásban az ellenkezőjéről nem értesít.” Az ívet ma betérjesztették a pénzügyi reszorthoz.

— Uj-a eltűnt Kolozsváron egy gyerek. Ma délután özv. Incéné Görbe utca 24 szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy kileac éves Sándor fia eltűnt. Eltűnése alkalmával rövid nadrágot, fekete cipőt és fekete bársonysapkát viselt. Azt hiszik, hogy a gyerek Nagyváradon van. A nyomozást ebben az irányban folytatják.

— Erdélyiek üzenete Palesztinából. Rosengarten Lajos és Vilmos (Ferdinandsberg) és Schick Abrahámné (Cluj, volt Honvéd-utca 16.) keressék fel az Erdélyrészi Palesztina hivatal központi irodáját (Calea Regele Ferdinand 48.), ahol az Erec Jiszraelban élő hozzátartozóik által küldött üzeneteket átvehetik.

— A kolozsvári tábia nyolc évi fegyverháza itélet egy rablógyilkost. Francu Vilmos marosszentimrei lakos az elmúlt év augusztusában bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta Kolozsvár határában Kiss István nevű barátját s elrabolta barátjának harmincezer lejt kitévő pénzét. A holttestet a közelben lévő szántóföldön ásta el. A gazdálkodó eltűnését hetek mulva fedezték fel, holttestére azonban nem tudtak ráakadni. A vélelenn folytán az őszi szántás alkalmával találtak rá a feloszlásnak indult holttestre. Az agnoszkálásnál sikerült megállapítani, hogy a szántóföldön talált holttest Kiss István hullája. A rendőrség bevezette a nyomozást annak megállapítására, hogy ki követte el a gyilkosságot s kiderítette, hogy a meggyilkolt ember legutóljára Francu Vilmosmal volt együtt s így csak ő követhette el a gyilkosságot. Francu letartóztatták, a gazdálkodó azonban mindent tagadott. Hosszas nyomozás után végre sikerült rábizonyítani a gyilkosságot. Az ügy törvényszék elé került, amely a gyilkost hatévi fegyházbüntetésre ítélte el. Felelősség folytán az itéletáblához került az ügy, amely a ma délelőtt megtartott főtárgyaláson a rablógyilkos gazdálkodó büntetését nyolc évi fegyverháza emelte fel. Vádolt felelősséget az itélet ellen.

— Kopinicsot Aradon becsapta egy nálánál is nagyobb szélhámos. Budapestről jelentik: A Kopinics-ügyben újra megindított nyomozás egyre érdekesebb adatokat derít ki. A nyomozás során kiderült, hogy Kopinicsot Aradon egy Schwalb nevű furfangos szélhámos harmincmillió korona erejéig becsapta. Amikor Kopinics feljelentéssel fenyegette meg Schwalbot, ez kijelentette, nem fél tőle, mert ismeri kilitét és ha nem hallgat, elfogatja. Kopinics erre megijedt és Bukarestbe szökött. A budapesti rendőrség megkeresést intézett Bukarestbe Kopinics kiadására, ami elől Kopinics úgy akar menekülni, hogy német állampolgárnak adja ki magát.

— A kétnejű tolvaj. Hoffmann fakereskedő bejelentette a negyedik kerületi rendőrségen, hogy két lópkroccot elloptak tőle. A gyuanu Kacsó Jó-Vasut-utca 3. szám alatt lakó szabó ellen irányult, akit le is tartóztattak. Kacsó bevallotta a lopást. A nyomozás során a rendőrség emberei érdekes felfedezésnek jöttek a nyomára. Megállapították, hogy Kacsó, aki feleségétől különválva él, közös háztartásra lépett nővérének leányával. A viszony következtében már egy másfél éves kisfiuk is van. A rendőrség e felfedezés alapján, amit a büntető-törvénykönyv 243. § a bünteselekménynek minősíti, külön is megindította az eljárást.

— Elgázolt az autó. Tegnap délelőtt a Tordai-uton egy autó, amely a megengedett sebességet túlhaladta, elgázolt egy munkásembert. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. Kilitét még nem sikerült megállapítani. Az autó vezetője ellen megindították az eljárást.

— Rendőri hírek. Micu György Jókai-utca 10. szám alatti tőzsdés bejelentette a rendőrségen, hogy újság- és könyvállományát hónapok óta lopkodják. Az ellopott könyvek értéke körülbelül huszezer lej. A rendőrség bevezette a nyomozást és a tegnapi nap folyamán a tetteseket két fiatal-korú fiú és egy tizenöt éves leány személyében tartóztatta. — Niculescu Constantint, a Banca Agrara soffőrijét a kihágási ügyosztály, mert nem volt hajtási engedélye, ötszáz lej pénzbüntetésre ítélte. — Balogh István bejelentette a rendőrségen, hogy a vasuton értékes aranyórát ellopták.

pályákon való elhelyezkedésért kell ismerni szóban hivatalos nyelvet: a hégyvédnek, bírónak hivatalos tud, de igazán boldogul számíthat, ha mindhárom egyelőre több van a kelletevésnek mégis ajánlható a szakban kiváló, elsőrangú levelezik annyi pénzért, hogy a nyelveket elsajátítja tudjon tartani. Általában dnak 25—30 fontot kell lehetésre. Ebből a legnagy 3—4 szoba, fürdőszoba kből álló modern lakásba kerül.

— főleg arra kell tekintettel kossága még kicsiny s így boldogulunk, amilyen még az amelyekben a verseny nagyon ajánlatos a Palesz előre megérdeklődni az viszonyokat. Utolsó időrezeti bank alakult, mely a el s így a helyzet ezen b, mint azelőtt volt.

— méljének a kalandorok — kalandorok legnagyobb kontingen — alkotják, kik alig rendelkeznek az utiköltséget (kb. k, a legnagyobb részük em rendelkeznek s el vannak fizikai munkát is vállall állam felépítésében részt vevő; rendelkeznek a szük — k és chaluák, talán az lefelelőbb jelenségei, k lehetünk. De ha nincs kkor bárhova a világon csak Palesztinába nem előtt négy évvel kiadtak annüket a kalandorok — ott. És tényleg — hisz sok kalandor lepte ol kalandorok nagyon meg — san lehet ott szerencsét

— sokszor hősies munka a nincsen meg a 100 szá — n szereti rajongó sze — zsidó föli minden rögét — tudjn érte hozni, kia Szent fogalom a chalu — a magát, aki méltatlanul e állandó problémája a akinek munkája van, (az átlagos munkabér — l jól meg lehet élni) s éri. De nagy idealizmus Akiben nincsen meg ez — jlon a Palesztinába való — jlon tíz vagy husz évet — zok az idealisták oda — ndbe hozzák az országot.

— szeretnek és várnak — t különben áll minde — n meg a zsidó ügy és — lálkozó szeretet, az na — ba, még akkor se, ha a — vel rendelkezik. Az or — és azt másként mint — em lehet elvégezni. Seh — likai helyzet a mi szá — n. Az egyetlen hely ma — zorosabb értelmében em — tet, ahol igazán — ott — Megbecsülhetetlen az a — ott körülvesz bennün — ak jelent valamit, aki

— egy lejt a Keren

— zörmefestés,

— zebb kivitelben

— TÁLY

— 0. Bővebb felvi — es fiókban

KÖZGAZDASÁG

A forgalmi adó átalányosítása. Megírtuk, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara karöltve a többi ipari közülettel a 10 százalékos forgalmi adó átalányosítása érdekében mozgalmat indított. Az átalányra jogosítottak most tömegesen keresik fel a kamara és az ipartársulatok illetékes osztályait, ahol kiállítják a szükséges kérvényeket. Az iparkamara ezuttal ismételtlen figyelmezteti az érdekelteket, hogy nem kérelmezhetik a forgalmi adó helyett az átalány megállapítását; a társaságok általában, a szövetkezetek, továbbá a szállodások, étterem, fogasztási helyiségek, kávéházak, stb. tulajdonosai, kik alá vannak vetve a 10, 6 vagy 3 százalékos adónak. Nemkülönböztetve nem részesülhetnek ebben az előnyben azok a kereskedők, kik fényüzési cikkek vásárlásával és eladásával foglalkoznak s kik a 15 vagy 10 százalékos fényüzési adónak vannak alávetve. Bizonyos ipartestületek, mint bérkocsisok, borbély, mészáros és piaci árusok közös kérést is adhatnak be, melyhez két példányú kimutatás csatolandó, kimutatva minden egyén nevét, foglalkozását, lakását (utca, házsám), az 1922. évi szeptember 1-től 1923. évi szeptember 1-ig terjedő időre megvalósított forgalom összegét, valamint a kivető bizottság által vagy felelőzetés esetén a felelőbizottság által megállapított kereskedelmi vagy ipari tiszta jövedelmet. A kimutatásnak egy üres rovatot is kell tartalmaznia, melyben a pénzügyigazgatóság által megállapítandó átalány összege fog bevezettetni.

A mai valutapiac

A francia franknak a mainyitáson való javulása kihatott a piacra és a devizákat a tegnapi nap is olcsóbban forgalmazták. Élénk üzletmenet mellett az árak a következőképpen alakultak: osztrák korona 353-356, belöldi magyar korona 170-173, cseh korona 578-583, francia frank 9-40-9-45, svájci frank 34-35-34-75, dollár 200-202, font sterling 860-862, olasz lira 8-85-8-90, dinár 2-35-2-40.

Valutapiac január 17-én:

Bukarest. Devizák: Páris 930, London 859, Newyork 202, Róma 895, Zürich 35-00, Prága 582, Bécs 29, Budapest 100, Varsó 40.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, márka —, leva 125, török lira 103, font sterling 860, francia frank 9-80, svájci frank 36 00, olasz lira 925, drachma 410, dinár 225, dollár 201, lengyel márka 45, osztr. korona 28-5, magyar korona 62, cseh korona 585.

Zürich. Nyttás-Zárlat: Newyork 578-578-25, London 2463-2461, Páris 27-30-27-25, Milano 2527-5-2530, Prága 16-80-1682-5, Budapest 205-205, Belgrád 665-665, Bukarest 287-5-287-5, Varsó —, Bécs 81-25-81-25, Berlin 130-130.

Eltűnt a tojás a piacról. A kolozsvári piacon néhány hét óta olyan tojás hiány van, amilyen évek óta nem volt a városban. Az asszonyok nem hozzák ki a piacra a két lejre maximált tojást, hanem mint a háboru utolsó éveiben, árdragítást folytatnak ezzel az élelmiseggel és dugva adják a legtöbbet ígérőknek. Ma körülbelül három és fél, négy lejt adtak a tojás darabjért. A vendéglősök és kávéosok tojás-szükségleteiket egyelőre még a rendszer tojásszállítóktól szerzik be és így most még módjukban van a megállapított áron kiszolgálni vendégeiket.

A budapesti szeszgyárak cukorgyártásra rendezkednek be. Budapestről jelentik: A szeszgyár kedvezőtlen helyzete folytán a budapesti szeszgyárak kénytelenek üzemeiket cukorgyártásra átalakítani. A Leipziger-féle szeszgyár tudvalevően már tavaly tért át a cukorgyártásra és az első üzemi évben 70.000 métermáza cukrot gyártott. Ezen az eredményen felbuzdulva, most a Gschwindt-féle szeszgyár is be akar rendezkedni cukorgyártásra és ebből a célból új gyárat épít. Hir szerint több magyarországi szeszgyár is követni fogja a Leipziger-gyár példáját.

Nagy fizetésképtelenségek Csehszlovákiában. Prágából jelentik: Az üzleti életben mind több aggodalmat okoz a mindinkább súlyosbodó pénzügyi válság. Schwartzkosteleben, az ottani sörgyár tulajdonosa, Oesterreicher Herman ellen esődön kívül kényszeregyezséget eljárást nyitottak. A passzívák másfélmillió koronára rúgnak. Fizetésképtelenséget jelentett továbbá egy prágai építő-vállalkozó szövetkezet, amelynek passzívái három és félmillió koronát tesznek ki. Az aktívákat ezzel szemben körülbelül mástélmillióra becsülik. Pozsony-

ban a Fleischmann és Knstadt-cég jelentett be fizetésképtelenséget. A passzívák ebben az esetben körülbelül egymillió cseh koronára rúgnak.

Az orosz-olasz kereskedelmi szerződés. Moszkvai távirat jelenti: Gorcsakov, a szovjetkötársaságok olaszországi kereskedelmi képviselője a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a küszöbön álló orosz-olasz kereskedelmi szerződésnek rendkívüli jelentősége van. Ezt a kérdést kedvezően befolyásolja az is, hogy az orosz-olasz kereskedelmi kapcsolatok 1923-ban javultak. Amíg ugyanis 1922-ben a két állam kereskedelmi forgalma csak szerény keretekben mozgott, 1923-ban sikerült jelentékeny eredményeket elérni, még pedig az orosz gabona- és naftatermékek kivitele révén. Gorcsakov kijelentette, hogy az orosz-olasz kereskedelmi szerződést még január hónapban aláírják.

Javul a francia frank. A váratlan és nagyarányú esés után a tőzsde most a francia frank rohamos tempóban való javulását mutatja. Ez természetesen a megbolygott devizaforgalmat is visszarányítja lassankint régi medrébe. Párisból érkező jelentések szerint Poincaré tegnap a pénzügyminiszterrel a pénzügyminiszter jelenlétében a frank kríziséről beható tanácskozásokat folytatott és elsősorban a valutavisszaélések elleni rendszabályok foganatosításáról tárgyalt. A miniszterelnök ismertette a kormánynak a francia frank vásárlóereje megszilárdítását célzó terveit, amelyek a bankok vezetői is helyeselték és kifejezték abbéli készségüket, hogy a kormányt terve keresztülvitelében támogatni akarják. Belgiumban is aggasztó válság észlelhető a devizapiacra. Theunis miniszterelnök szerint a devizapiacra mutató bajoknak nincs más magyarázatuk, mint a pénzügyi defétizmus, mely ellen a kormány nem tud védekezni.

A vendégipari munkaadók megalakították a tordai csoportot. A vendégipari munkaadók kávéosztályának elnöke Breiner József, pénztárosa Hirsch Mihály, választmányi tagja Falk Imre és titkára Czerjék Herman, tegnap délután részt vettek a tordai kávéosok és vendéglősök közgyűlésén, ahol véglegesen megalakították a vendégipari munkaadók tordai csoportját. Az összes élelmezési munkaadók csatlakoztak a csoporthoz, amely ma már ötven tagot számlál. Hosszu Vazul eddigi elnök nagyfokú elfoglaltsága miatt lemondott és helyébe Pártos Adoltot, a Dacia kávéház tulajdonosát választották meg egyhangulag a csoport elnökévé.

SPORT

Hakoah—Haifai válogatott 1:1. Január hetedikén a bécsiek egy angol-arab kombinált csapattal játszottak Haifában. A pálya rossz volt, a haifaiak pedig durván játszottak, de a Hakoah mégis győzött volna, csak hogy a teljesen hasznavehetetlen bíró offside címén nem adta meg a bécsiek két tiszta helyzetből lött gólját s így a csunya mérkőzés 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés, mely alatt több kellemetlen incidens történt, tízenkétezer főnyi közönség előtt folyt le.

Franciaország—Belgium 2:0 (1:0). Vasárnap két nemzetközi mérkőzést nyertek meg a franciák: egyet Párisban a belgák ellen, a másikat 2:1 arányban Luxemburgban az ottani országos válogatott ellen.

Megint kikapott az UTE. Nagy balszerencse kíséri spanyol turájában az upestieket. Legutóbb két újabb mérkőzést játszottak az FC Barcelonával s mind a kettőt elvesztette. Az első meccset 2:0 arányban, a revánsmérkőzést pedig 4:2 arányban nyerték meg a spanyolok. Valenciában a Szombathelyi AK 4:0-ra győzött a Gymnastic ellen.

Olaszország—Ausztria. A most vasárnap eldöntésre kerülő nemzetközi mérkőzésre Ausztria ugyanazzal a csapattal áll ki, mely 4:3-ra kikapott Németországtól. Az olasz válogatott tagjai: Costa—Vincenci, de Vecchi—Barbieri, Burlando, Grabbi—Aliberti, Arbissone, Moscardini, Cavenini és Pozzi, tartalékok: Rozetta, Campelli, Baloncieri, Borelli és Ferrari.

Ha művészi kivitelű

12. vasárnap **butort, zongorát**

akár venni, akár megajánlani az utat **Marosvásárhelyre** es teki a s meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt sztalosok furnír-szükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Ajánlati versenyhirdetmény

A felszámolás alatt levő „Kadima” Nyomda és Kiadóvállalat R.-T.-nak Cluj, str. Baron L. Pop 10. sz. alatt üzemből levő, tökéletesen felszerelt modern nyomdáját e adás útján értékesíteni szándékszunk s e célból ezennel ajánlati versenyt hirdetünk.

A minden részletre kiterjedően megszövegezett, zárt irásbeli vételi ajánlatok legkésőbb 1924. március hó 15-éig titkárnk oz. Lévy László urhoz Cluj, str. Baron L. pop 10. sz.) nyújtandók be és az ezen időpontig beérkezett ajánlatok elfogadását vagy el nem fogadását illetően 1924. évi március 25-éig fogjuk nyilatkozatunkat az érdekeltek tudomására hozni, amely időpontig mindegyiküket az általa tett ajánlat kötelezi.

A beérkezett ajánlatok felett minden korlátozás nélkül, legjobb belátásunk szerint határozunk és esetleg a beérkezett ajánlat tevőit vagy azoknak egy részét zártkörű szóbeli árlej észre fogjuk meghívni.

A nyomda megtekintése és az általános eladási feltételekről való tájékozódás végett a fentnevezett társasági titkárral a rendes üzleti órák alatt bármikor értekezhetni.

Cluj, 1924. évi január hó 10.

A „Kadima” Nyomda és Kiadóvállalat R.-T. felszámoló bizottsága

HEIDENSCHAFTI GYAPOT

gyári lerakata, ugyszintén

teesdorfi,
pottendorfi, schwadorfi

sárga,
fehéritett és
kékített
mule és doublé
osztott és
osztatlan

Minden számban kapható
eredeti

gyári árban

előnyös

fizetési feltételekkel

Dick Jakab és Fia Cluj

Telefon 453

Állomással szemben

Első Erdélyrészi Ékszerárnyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgőny: Juvaere, Cluj

Ékszerárnyártás, nagykereskedés

Fogászat arany * Arany, ezüst és
és forrasztó ** platinabeváltás!

Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst
árgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárúsítóknak!

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apoldor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselőit, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja
a Bukarestbe való utazás

idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

He
dás este
ciklosán
kiseő kő
tízóra
kán hall
akból és
akik a m
ennek kő
közölg
prétáni,
prétian
kai, akik
estélyt
szonozt
adátanak,
fünk, hog
művészet.
zenéjében
rikumot
sabb kido
rölogatott
val, Bartó
a Obikre
koncertda
ziója „Isle
ban tette
nibája, fir
mikája, a
Piroskát a
lik. A köz
nepeite a
vesi Pirosk
február 11

A M

Péntek: Ni

Sele

rejtetek h

nagyszabá

észe. Fős

fenomenéje

Urán

Nagyszabá

repen Iv

esemény.

Apo

detektívdr

Dehna, a

érdeklődés

.....

E rovatban

Alóin

az on és töl

Piata Unirei

ság által elr

deji telekkő

folytán 1924

nos árverése

Az ár

telekkönyvi

atni s bánat

Böveb

Da

S

„M

CLU

Telef

Ször

Telef

detmény

Kadima" Nyomda és Barón L. Pop 10. sz. Szerelt modern nyomdészkunk s e célból...

őn megszövegezett, sőben 1924. március szló urhoz Cluj, str. és az ezen időpontig agy el nem fogadását ogjuk nyilatkozatun- mi, amely időpontig at kötelezi.

t minden korlátozás határozzuk és esetleg azoknak egy részét meghívni.

az általános eladási ggett a fentnevezett órák alatt bármikor

Kiadóvállalat R.-T. zottsága

HAFTI

ugyszintén

fi, hwadorfi

t és

publé

és

lan

n kapható

ban

telekkel

s Fia Cluj

453

szemben

szszerárgyár

mand 14. szám

Sürgönc: juvaere, Cluj

agykereskedés

Arany, ezüst és

platinabeváltás!

an, valamint kineezési

lerakat.

usítóknak!

Bukarest,

lyt létesített és elvál-

körébe vágó érdekek

onti szerveknél, auto

b. stb.

gtakarítja

aló utazás

ltségeit.

összes nagybankjai.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hevesi Piroska modern zeneestélye. Szerdán este tartotta meg Hevesi Piroska zongora-estélyének harmadik modern estélyét. Talán egy kissé kényes próba volt Kolozsvár közönségének...

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Select-Mozgó: Művészeti esemény! A rejtelmek háza IV. rész. A szerelem diadala. A nagyszabású dráma legpompásabb és befejező része. Főszerepben Ivan Mosjoukine, Páris film-phenoméneje.

NYILTTÉR

Arverés. Ajóírott mint érdekelt közhírré teszem, hogy az én és több társaim tulajdonát képező Dej (Dés-en) Piata Unirei (Főter) 2. szám alatt levő két ház a bíróság által elrendelt közönség megszüntetése céljából a Deji telekkönyvi hatóság 761-923. sz. hirdetménye folytán 1924 február 21-én délelőtti 10 órakor nyilvános árverésen el fognak adatni.

Arverés. Az árverés Dejen a törvényszéki palotában levő telekkönyvi hatóság hivatali helyiségében fog megtartatni s bánatpénzül a vételár 10 százalékát kell letenni. Bővebb felvilágosítás alólírottánál nyerhető. Özv. Vásárhelyi Lajosné Dej (Dés) Piata Principele Carol (Óvár-tér) 5.

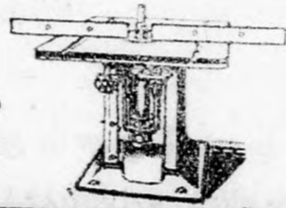
Nemesített hatvani zárt toku, kék vetőmagmák

valamint az összes gazdasági és konyhakerti import

vetőmagvak fajtisza, elite minőségben kaphatók

Mezőgazdák Kereskedelmi Rt-nál (Gazdasági Egyesület) Aradon

Raktárról szállítjuk azonnal Framag-Gaggenau gyártmányú következő fagymunkálógépeket

- Gatter 30 coll
Háromoldalu gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfűrőgépek, kőszőrűgépek
Szallagfűrész 700, 800 és 900 mm
Egyengető gyalugép 400, 500 mm
Egyetemes szallagfűrész
Vastagság gyalugép
Gömbgyalugép
Marógépek

Technica Rt.

Tárgul-Mures

Sürgöncim: Technica * Telefonsz. 338

Kisvasuti apróanyagot és „S” talpfakapcsokat

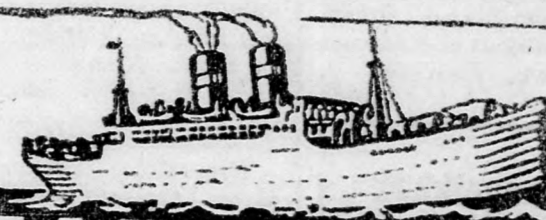
raktárról szállítok Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Szőrmebundák, Sportkabátok, Valódi alaska boák. „MODE DE PARIS“ CLUJ, PIATA UNIREI 12. TELEFON 768 minden színben, női szőrmekalapokban nagy raktár

Szőrmeárunkban nagy választék * Sportkabátok 3900 leitől feljebb

EISENSTÄDTER Cluj, Calea Victoriei 2 Telefonszám: 724

Lusztig és Nussbächer cukorkakülönlegességek állandó raktára Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak - átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille

Constanța-Délamerika

Constanța-Canada

az „Asia“ hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia“ Passagiu Comodia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj

GOERZ

ROLL-TENAX

Kamrák, objektívek, tekercsfilm, filmpakk, lemezek, látcsövek

Képes árszámokat ingyen, bérmentve küld:

I. B. Gibson vezérképviselő Bucuresti, Str. Sevastopol 13

APRÓHIRDETÉSEK

Bel- és külföldi fuvarleveleket díjmentesen felülvizsgál és fuvardíjtöbbleteket a legrövidebb időben belülről folyósít **Recompens** nemzetközi fuvarlevél felülvizsgáló intézet **Timişoara, Helvét-u. 8. 1843**

Tömegcikkek gyártására berendezett gyárüzem eladó

Ajánlatok „Többtermelés” jellegre a kiadóba

Eladók: 3 lörés elektromotor, új kerékpár, férföltönynek való finom sötétkék szövet teljes hozzávalóval. Cluj, Str. Pata 114. szám.

Zsidó szavalkókönyv: Zengő hárfá. Ára 20 lej. Giszkalay János: Új profóciák könyvből, 65 lej és portó. Uj Kelet könyvosztálya. 3

Szilkszinprém gallérok és szőles csikok olcsón eladó. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalba.

Házaspár butorozott szobát keres konyhahasználatra. Leveleket „Jó fizetők” jellegre a kiadóhivatalba.

Három értékes ajándékönyv. Ujvári Péter: A besezuálló Isten (60 lei), Lakatos László: Atyám (kötve 60 lei), Sas László: Isten lábánál (60 lei), A háromkötetára 180 lei helyett 150 lei és portó. Uj Kelet könyvosztálya. 5

25 éves bádogossegéd házasságot kötne oly tisztességes zsidó, lehetőleg vallásos leánnyal, kinek hozzátartozóiaz Amerikába való kimenetelhez szükséges minden költséget garra tálnák. Ajánlatok Kacz Lajos Hatég, intézendők. 6710

Biztosítási szakrmban jártas könyvelő keres tük. Cim a kiadóhivatalban. 6717

30 éves, kellemes külsejű, intelligens, általános kereskedelmi képzettség és műveltséggel rendelkező egészséges, vagyontalan, de önálló keresettel bíró özvegy, modern zsidó uriember házasságra lépne olyan 30-45 év körüli kellemes, fess, intelligens, nemeslelkű zsidó urnóvel, (gyermektelen) özvegy v. leány) kinek vagyoni viszonyai módot adnak egy kereskedelmi vállalatot, mely egy nívós létalapot biztosítani hivatott, kezdetén anyagilag támogatni. Komoly, közvetlen és teljes cimet tartalmazó szives megkereséseket „Reális” jellegre Kelet hírlapjába Arad, küldendők. Díscrótóért becsületheli szavattossággal. Leveleket eredetben visszaszolgálók. 6717

Zsidó családnál fiatalember lakást és kosztot kaphat. Egyetem-u. 5.

Olcsó zsidó könyvek. Grotto Mór: Zsidó reneszansz (kötve 20 lei), Panneth: Utazásom a szentföldön (8 lei), S. Werner: A zsidók jövője (15 lei) S. Alejchem: A 13 Rubinsohn (20 lei), Kabbalisták és csodatevők (25 lei). A sorozat ára 62 lei és portó. Uj Kelet könyvosztálya. 6

»GANZ«

FÉLE
VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÉS TÁRSA
CLUJ, STRADA REG.NA MARIA 16. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO
TELEFON 991

Villamos generátorok, dinamók, motorok és transzformátorokból, valamint váltóáramu árammérőórákból és szerelési anyagokból állandó nagy raktár. Bizományi raktár minden nagyobb városban. Költségvetéseket díjmentesen ad.

Ganz és Társa Danubius Rt. képvisellete
benzinmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyukra, téglagyári berendezésekre és vasuti kocsikra, valamint azok tartozékaira. Lloyd 1575

Sándor Agoston Utóda

cégnél békebeli női és férfi bőrkeztjük újra kaphatók

Férfidivatkülönlegességek / Férfi fehérneműeket
mérték után vállalnunk

Férfi francia „French“-ing 270 lej, valódi Pichler-kalap 300 lej
Rador

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

„LEBEDA”

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapotstb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszőrt,
disznószőrt,
kecskeszőrt,
gyapjut,
tollat,
afric és
Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalnunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detaillüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

Kaiser-Borax

Lemosás

Mindenkinek nagy

Áldás

Evett-e már Kalla-féle bismark-, ostsee-, és filetsheringet remuládémártásban??

Kapható csemege- és fűszerkereskedésben!